

LITERATURA CATALANA A LA GRAN PANTALLA

Aquesta impressió no canvia gaire quan ens fixem en les adaptacions d'autors catalans més contemporanis. L'escriptor valencià Ferran Torrent és un dels autors en llengua catalana que més vegades ha estat adaptat al cinema. Francesc Bellmunt ho ha fet a *Un negre amb un saxo* (1988) i *Gràcies per la propina* (1999) i Sigfrid Monleón a *L'illa de l'holandès* (2001). Diverses obres de Maria Jaén s'han traslladat també al cinema. La novel·la *Amorrada al piló* és el material originari en què es va basar Antoni Verdaguier per el seu film *L'escot* (1987) i *Sauna* li va servir al també escriptor Andreu Martín per al seu debut en la direcció en el film homònim del 1989.

L'univers fantàstic i imaginatiu de Pere Calders va interessar el director Carles Benpar i el va adaptar a *La veritat oculta* (1987). Benpar es va apropar també a Jaume Fuster per portar al cinema *De mica en mica s'omple la pica* (1983), que, com a dada curiosa, en la seva versió castellana es va dir *Dinero negro*. El periodista Joan Barril i el seu *Un submarí a les estovalles* es van convertir en film amb la pel·lícula del 1991 dirigit per Ignasi P. Ferré, i Antoni Verdaguier va reincidir en l'adaptació literària amb *La teranyina* (1990), sobre l'obra de Jaume Cabré i amb *Don Jaume el Conquistador* (1994), sobre la de Frederic Pitarra.

A meitat dels anys 90, Ventura Pons va decidir fer un canvi radical a la seva carrera i deixar de banda les comèdies que fins llavors l'havien poblat per iniciar una prolífica dedicació a l'adaptació d'obres catalanes contemporànies. La primera va ser *El perquè de tot plegat* (1994), sobre el recull de contes de Quim Monzó. A aquesta li van seguir dues adaptacions d'o-

UNA IMATGE DE 'GRÀCIES PER LA PROPINA', BASADA EN LA NOVEL·LA DE FERRAN TORRENT

FERNANDO REY I ÀNGELA MOLINA A 'BEARN'

bres teatrals de Josep Maria Benet i Jornet, *Actrius* (1996) i *Amic/Amat* (1998), dues també de Sergi Belbel, *Carícies* (1997) i *Morir (o no)* (1999) i una de Lluís-Anton Baulenas, *Anita no perd el tren* (2000). L'actriu Laura Mañà va recórrer també al teatre per al seu segon film: *Paraules encadenades* (2003), es basa en l'obra homònima de Jordi Galceran. La també jove directora Judith Colell es va fixar en *Dones*, d'Isabel-Clara Simó, per al seu debut en solitari.

Es pot observar que són moltes les adaptacions cinematogràfiques d'obres de la literatura catalana. Molts directors amb punts de vista sovint divergents han aprofitat la seva riquesa de plante-

jaments per nodrir els seus discursos cinematogràfics. Malgrat els encerts puntuals que suposen els films de Villaronga, Pons, Aranda i Bellmunt, es troba molt a faltar la mà de bons guionistes que sàpiguen enfrontar-se amb un text literari per esculpir guions adaptats contundents i poderosos que donin lloc a films que vagin més enllà de la correcció. Aquí no tenim guionistes com Lillian Hellman, Horton Foote, Daniel Taradash, Charles Brackett, Brian Helgeland i Robert Towne, que han contribuït a muscular al llarg dels anys el cinema nord-americà. Potser no els necessitem però si ens hi apropem se n'encomana alguna cosa.

Grans llibres per a una gran festa. SANT JORDI 2004

